

Lehte Ilves, Liina Raudvassar, Ragne Jõerand

Piiskop dr Munib A. Younan oli Eestis visiidil esimest korda. 2. veebruaril osales ta Urmas Viilma peapiiskopi ametisse pühitsemise tseremoonial ja järgmine päev oli tihedalt seotud külaskäikudega.

Younan külastas 3. veebruaril Harkujärve kirikut, kohtus president Toomas Hendrik Ilvesega ja Tallinna linnapea Edgar Savisaarega ning käis Haapsalus. Peapiiskop Urmas Viilma saatis külalist Tallinnas, assessor Kadri Eliisabet Pöder Tallinnas ja Haapsalus.

Harkujärve kirikus

Kui kõrge külaline koos saatjatega kell 8.45 Harkujärve kirikusse jõudis, oli tublidel vabatahtlikel kohvilaud juba ootamas. Avo ja Fea Üprus olid ette valmistanud Powerpointi esitluse, mille toel andsid põhjaliku ülevaate Tallinna Peeteli kirikust ja koguduse ettevõtmistest, keskendudes viimasele ulatuslikumale projektile – Harkujärve kogukonnakirikule.

Üheskoos vaadati kirikusaali ning lastehoidu. Piiskopile selgitati, et kirikus püütakse pakkuda vaba aega sisustavaid tegevusi, mida koolipäeva lõpetanud piirkonna lapsed vajavad. Spontaanses vestluses pälvis külalise tähelepanu eriti inimõiguste ning sotsiaalteema, samuti oli ta väga huvitatud poliitikast ja majandusküsimustest ning uuris, milline on Eestis olukord kuritegevusega.

Piiskopile oli üllatuseks, et suhteliselt väikeses Eestis on suhteliselt suur demograafiline erinevus. Talle selgitati, et Eesti elanikkonnast 26% moodustavad muulased, Tallinnas on neid aga 30% ning piirilinnas Narvas koguni 90%. «Kõrge külalise küsimused olid terased ja ootamatud,» kiitis õp Üprus piiskop Younani erudee-ritust ning huvi Eesti vastu.

Avo Üprus nimetas LMLi presidendile oma plaani koputada lähiajal vastvalitud konsistooriumi uksele, et panna kirikuvalitsusele südamele võtta Harkujärve kogukonnakirik EELK vastutuse osaks. Piiskop Younan kiitis idee heaks, samuti võttis selle teadmiseks piiskoppi saatev assessor Kadri Eliisabet Pöder.

Harkujärve kirikus olid LMLi presidendiga kaasas piiskop prof dr Martin Hein Kurhessen-Waldecki Evangeelsest Kirikust, õp dr Rainer Stahl, Martin-Luther-Bundi peasekretär, ja õp Christa D. Hunzinger (Evangeelse Luterliku Kiriku Põhja-Saksamaal misjoni- ja oikumeeniakeskuse Euroopa referent).

Kohtumine presidendiga

President Toomas Hendrik Ilves võttis Kadrioru lossis vastu peapiiskop Urmas Viilma, Jordaania ja Püha Maa Evangeelse Luterliku Kiriku piiskopi ning LMLi presidendi Munib A. Younani ning presidenti saatnud LMLi misjoni- ja arenguosakonna Euroopa sekretäri õp dr Eva-Sibylle Vogel-Mfato.

«Presidendiga kohtumine oli meeldiv ja asjalik. President õnnitles mind ka ametissepühitsemise puhul,» ütles Eesti Kirikule Urmas Viilma. LMLi presidendi ja Eesti Vabariigi presidendi 40 minutit kestnud vestluse arutlusteemad olid peamiselt seotud kiriku rolliga ühiskonnas, sh luterliku kiriku roll ühiskonnas ja ka Eestis ajaloolises kontekstis rahvahariduse edendamisel, samuti demokraatia edendamisel Euroopas ja kaasaegsete riikide tekkel.

«Huvipakkuv oli arutelu rahvusvahelise julgeoleku küsimustes. Kõne all olid sündmused Ukrainas, Süürias, Iraagis ja Palestiinas ning ka terroriakt Prantsusmaal. Vahetati mõtteid selle üle, kuidas kaasaegne ühiskond võib toota terroriaktideni jõudvaid äärmusfundamentaliste, aga ka reformaatoreid, kes ühiskonda arendavad-edendavad,» täpsustas kohtumisel kõneldut Urmas Viilma. Jutuks oli reformatsiooni 500. aastapäeva tähistamine.

Lõunasöök koos linnapeaga

«Meil on suur au teid siin majas vastu võtta. Siia kutsume meie linna kõige auväärsemaid külalisi,» ütles linnapea Edgar Savisaar külalisi Poska majas vastu võttes.

Savisaar tutvustas maja ja rääkis, miks Jaan Poska on nii oluline tegelane Eesti ajaloos. «Selle maja looja oli Tallinna linna ja Eesti riigi oluline tegelane. Ta juhtis läbirääkimisi Venemaaga, kirjutas alla Eesti riigi loomise rahulepingule – Tartu rahule ja oli ühtlasi ka teine eesti rahvusest linnapea,» rääkis Savisaar. Piiskop Younan tundis elavat huvi Jaan Poska ja Eesti ajaloo vastu ning Poska perepildi ees seistes soovis teada, kas mõni antud soost isik ka veel elus on.

Piiskop Younan oli väga vaimustatud Edgar Savisaare kõnest, mille linnapea pidas Estonia teatris peapiiskop Urmas Viilma ametiseseadmise tseremooniale järgnenud vastuvõtul. «See oli tõeliselt õnnestunud sõnavõtt,» ütles piiskop ja tänas linnapead nii sügavamõttelise sõnumi edastamise eest rahvale. «Ma andsin oma parima,» lausus Savisaar.

Kohtumine lõppes ühise lõunasöögiga, kus vesteldi luteri kiriku osast muutuvast maailmas ja mälestistega seotud tegevusest, sh Tallinnas. Edgar Savisaar tutvustas Tallinnas läbi viidud kirikurenessansi laiaulatuslikku projekti.

Pikemalt peatuti olukorral Lähis-Idas ning Tallinna linna ja EELK võimalikul koostööl reformatsiooni 500. aastapäeva tähistamisel. Linnapea kinnitas valmisolekut suure juubeli tähistamisel osaleda.

«Pidulik kohtumine Munib A. Younaniga oli suur au,» ütles Edgar Savisaar. «Meeldiv võimalus oli tutvustada tegevusi, mida Tallinna linn on teinud kirikute toetamisel, ja tõestada sellega meiepoolset panust kirikliku institutsiooni väärtustamisel.»

Kohtumised Haapsalus

Haapsalu külastus, kus oli kaasas ka piiskop prof dr Martin Hein, oli seotud Haapsalu sõpruslinna Petlemmaga, sest piiskop Younan elab Jeruusalemmas ja teenib püha maa ning Jordaania luterlasi, sh luteri kogudust Petlemmas. Haapsalu linnapea Urmas Sukles tutvustas külalisele Haapsalut, kõneldi ka kahe linna suhete edasiarendamisest.

Külalisi oma kodus võõrustanud piiskop electus Tiit Salumäe ütles, et kõne all oli Haapsalu ja Petlemma edasine koostöö, reformatsiooni 500. aastapäeva tähistamine 2017. aastal ning oikumeenilised suhted. Salumäe sõnul esitas Younan peapiiskop Urmas Viilmale ning elektustele Tiit Salumäele ja Joel Luhametsale kutse külastada Petlemma.

Teel toomkirikusse peatuti nn Petlemma kuuse juures. Selle Serbia kuuse istutas Haapsalut külastanud Petlemma linna delegatsioon.

Pärast õhtusööki Salumäede kodus käisid külalised Jaani kirikus, kus neile esines Haapsalu koguduse Toomkoor Sirje Kaasiku juhatusel. «Tänane kontsert oli kolme Eestis viibitud päeva kroon,» tegi piiskop Younan komplimendi koguduse esinduskoorile. Kooriga hüvasti jättis piiskop soome keeles, sest ta on 1970. aastail õppinud mitu aastat teoloogiat Soomes ja lõpetanud ka Helsingis ülikooli.

Younan ütles kirikus kõneldes, et Luterlik Maailmaliit ei tähenda mitte üksnes peakorterit Genfis, vaid ka Eesti luterlikku kirikut oma mitmekülgse tööga ja «teie siin olete Luterlik Maailmaliit».

Luterlikku Maailmaliitu kuulub 144 kirikut, liit ühendab enam kui 70 miljonit kristlast 79 maal.